

V roce 1981, po neúspěšném pokusu o atentát na prezidenta Spojených států Ronalda Reagana, začala v USA kampaň za zákaz držení automatických zbraní (často samopalů) občany. Tím se dostala řada amerických zbrojařských společností, které tyto zbraně vyráběly, do potíží s jejich odbytem. Situaci řešily cestou nejmenšího odporu - upravily konstrukce zbraní na pouze samonabíjecí funkci. To byla jedna z cest, která vedla k nové kategorii zbraní.

tlumič zvuku, navlečený na hlavěň po celé její délce.

Základní verze zbraně, představená poprvé roku 1986 na Shot Show v Houstonu (Texas) a na veletrhu EXA v italské Brescii, byla označena jako GA-9. Při délce hlavně 241 mm měla celkovou délku 384 mm a vážila téměř přesně 2 kg. Zkrácené provedení téhož modelu mělo délku hlavně 178 mm, kompaktní model GS-9 už jen 114 mm. Zbraň byla nabízena také s laserovým vestavěným zaměřovačem, halogenovou svítilnou pod hlavní, s tlumičem zvuku a dokonce i jako karabina s pažbou nebo ramenní opěrkou z plástu (délka hlavně pak byla 406 mm a celková délka zbraně dosahovala 812 mm). Konstrukce existovala pro čty-

PISTOLE ZE SAMOPALŮ

Jde o samonabíjecí zbraň pro pistolový nebo speciální náboj, rozměry, hmotností i tvarem připomínající malý samopal, většinou s původním velkokapacitním zásobníkem, určená k držení jednou nebo oběma rukama. Tato kategorie zbraní zatím nemá jednotný název. V provedení s pažbou nebo ramenní opěrkou se zpravidla označují za karabiny. Samonabíjecí zbraně odvozené ze samopalů se však vyrábějí i bez pažby, tedy jako pistole. Aby se odlišily od pistolí běžných rozměrů a konvenční konstrukce, někdo je nazývá útočnými pistolemi. Ale ve skutečnosti jde o zbraně obranné, a co je důležitější, pojem útočná pistole se běžně používá pro pistole střílející dávkou.

Bez ohledu na tento zmatek si připomeňme, že zejména v 80. a 90. letech minulého století se objevilo na americkém trhu hned několik modelů „útočných pistolí“ různých firem. Všechny byly kopiemi dříve vyráběných malých samopalů, od kterých se lišily jen samonabíjecí funkcí a případně absencí ramenní opěrky.

Řadu takových zbraní vyvinula firma Göncz Co. z kalifornského North Hollywoodu. Pistole měly válcové pouzdro závěru, vyrobené z trubky, ve

kterém se pohyboval neuzamčený dynamický závěr. Oba tyto prvky prakticky kopírovaly čs. samopaly 23,

Pistole Göncz GA-9

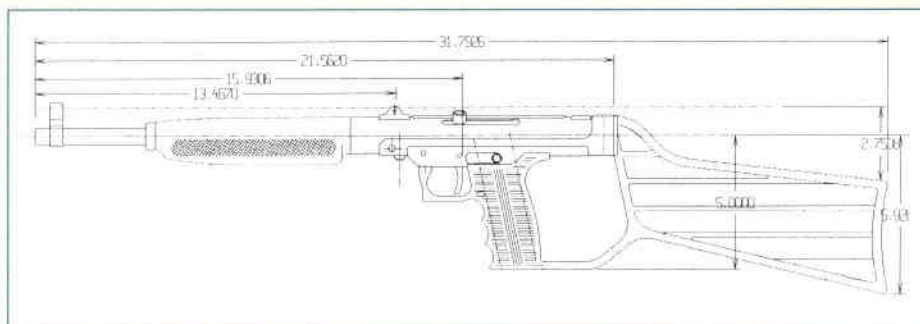
25, 24 a 26. Víko pouzdra bylo našroubováno zezadu, o ně se opírala předsvuná pružina a pružina bicí, která hnala přímoběžný úderník. Tělo zbraně bylo vyrobeno z přesného odlitku, dopracovaného třískovým obráběním na CNC centrech. Firma nabízela tělo/rám z hliníkové slitiny, titanu nebo z nerezu.

Velkokapacitní zásobník pro 18 nebo 36 nábojů (zpravidla 9 mm Luger)

ři druhy pistolových nábojů - 9 mm Luger/NATO, 7,63 mm Mauser, 38 Super a 45 ACP.

Pikantní je, že konstruktér a majitel firmy, Lajos Göncz, v USA naturalizovaný Maďar, později sháněl výrobce své zbraně i v České republice, konkrétně v ČZ Strakonice, která zase hledala výrobní sortiment pro čerstvě obnovenou výrobu zbraní. Projekt se posuzoval začátkem roku 1996, ke spolupráci ale nedošlo.

Velmi podobně byla koncipována útočná pistole TEC-9 americké firmy Intratec Inc. z Miami na Floridě, která ovšem měla zásobník uložený v šachtě před lučičkem spouště. Zbraň byla konstruována pro náboj 9 mm Luger a při délce hlavně 127 mm měla celkovou délku 318 mm. Hmotnost bez nábojů byla 1,41 kg. Kromě základní verze z uhlíkatých ocelí se šedým bryněrem se

„Karabina Göncz“ s opěrkou

je situován do rukojeti pistole. Pevně uložená hlavěň může být vpředu kryta válcovým perforovaným pláštěm. Firma nabízela také variantu bez pláště a variantu, u které nahrazoval plášť

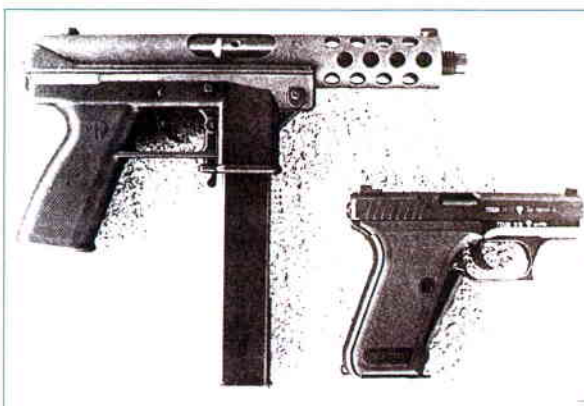
objevily také TEC-9S z nerezu a modely TEC-9M a TEC-9MS bez perforovaného pláště hlavně a s hlavní zkrácenou na pouhých 76 mm. Některé modely byly také opatřeny tlumičem zvuku.

Kopie těchto velmi jednoduchých zbraní začala vyrábět také řada menších firem. Tak vznikla například útočná pistole KG-9 firmy Intradynamics, koncepcí i rozměry velmi podobná pistoli TEC-9, a model AP-9, výrobek firmy A. A. Arms Inc. Mint Hill v Severní Karolině.

Útočná pistole AP-9 konstruovaná pro náboj 9 mm Luger má hlaveň dlouhou 120 mm, pevně uchycenou ve válcovém pouzdru závěru vyrobeném z ocelové trubky. Hlaveň je s pouzdrům závěru nerozebíratelně spojena záclisky. Celková délka pistole je 305 mm. Přední část pouzdra je opatřena třemi řadami oválných otvorů, které usnadňují chlazení hlavně a dávají zbraní bojový vzhled. Tato část pouzdra tvoří vlastně plášť hlavně a kryje hlaveň téměř až k jejímu ústí. Na ústové části hlavně je nasazen držák mušky s muškou a válcovým chránětkem; držák je „řezaný jako salám“ z odpovídajícího profilu a na hlavní jej drží svěrný spoj, stažený šroubem s vnitřním šestihranem. Trochu odpuzujícím dojmem působí, že profil je pouze uříznut, řezné plochy nejsou nijak začištěny a dokonce nejsou odstraněny ani vzniklé křepky; popírá to dříve přislovečnou kvalitu a přesnost zbraňářské výroby.

Na zadní části pouzdra je opět chránětkem opatřené otevřené hledí se zářezem tvaru U. Zadní otvor pouzdra je uzavřen víkem s bajonetovým uzávěrem. O víko se opírá držák předsvuné a bicí pružiny s jejich vodítky (vodítko bicí pružiny vede současně i odpružený úderník). Doraz závěru v zadní poloze tlumí pryžový kotoučový tlumič. Táhl závěru se vsazuje do těla závěru zleva, výřezem pro táhlo v pouzdru závěru. V těle zbraně drží pouzdro závěru se závěrem čep víka, zasazený do otvoru ve výstupku zadní části těla, a příčný čep s odpruženou západkou, procházející výstupkem pod pouzdrům a otvory v přední části těla před zásobníkovou šachtou.

Tělo zbraně se štíhlou pistolovou rukojetí je odlito z narázuvzdorného plastu, a to vcelku se šachtou zásobníku i lučikem spouště. Rukojeť má

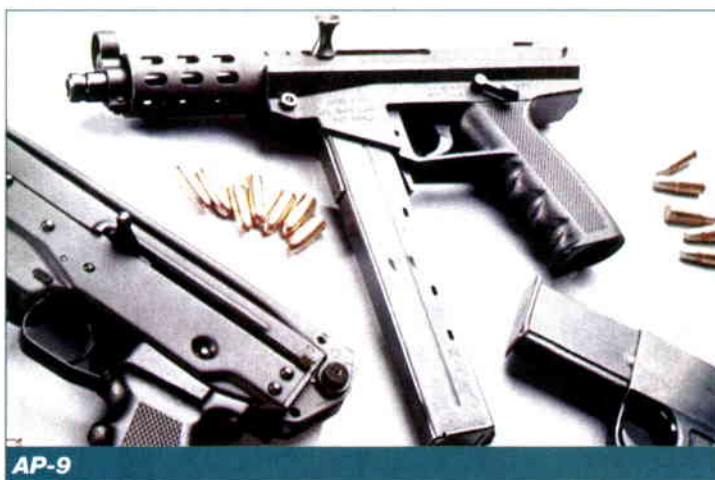

Pistole TEC-9 (vlevo) ve srovnání s běžnou pistolí H&K P7 M13

Součásti závěru AP-9

vpředu výrazná lůžka pro prsty střelce ruky, boční plochy jsou zdrsňeny rybinou. Vlevo za spouští je situována páčka pojistky, blokující v zajištěné poloze (páčka vodorovně dozadu - SAFE) jazýček spouště. Šachta pro zásobník je, jak už bylo řečeno, před lučikem spouště, přímý schránkový zásobník pro 36 nábojů (dvouřadý s jednořadým vyústěním) se nasazuje

AP-9

zdola, záchyt zásobníku je „samopalový“, v přední příčce lučíku. Pouzdro závěru AP-9 je matné, pískované, celá zbraň má nenápadnou šedou barvu, připomínající vojenské provedení. Má zajímavý agresivní vzhled, ale není to žádná kráska.

Střelba jednou rukou ze zbraně,

kteřá má zásobník na 36 nábojů před lučikem, není jednoduchá: těžiště zbraně je silně vpředu, což sice potlačuje nadhození zbraně po výstřelu, ale zároveň velmi namáhá ruku v zápěstí. Držení druhou rukou je možné, a to buď za zásobník nebo za perforovaný konec pláště hlavně, ale zbraň není pro úchop druhou rukou zvlášť přizpůsobena. Vzhledem k tomu, že AP-9 nemá pažbu či ramenní opěrku, situaci by podstatně vylepšil nějaký nosný a zároveň fixační popruh přes nadloktí či rameno, jakýkoli úchyt pro něj ale chybí.

Zároveň tak není vůbec jasné, jak by se měla „útočná pistole“ AP-9 nosit: s nasazeným zásobníkem ji totiž nelze zasunout do žádného pouzdra a nosný popruh, včetně úchytů pro něj, neexistuje. (Například pistole Göncz měla vzadu, na výstupku těla zbraně, otvor pro uchycení nosného popruhu, takže ji bylo možno nosit zavěšenou přes rameno hlavní dolů.)

Závěrem: charakteristické rysy této kategorie zbraní jsou dány

- délkou hlavně do 200 mm,
- celkovou délkou do 300 mm,
- hmotností 1,5 až 2,0 kg,
- vzhledem malého samopalů,
- pouze samonabíjecí funkcí,
- velkokapacitním samopalovým zásobníkem na pistolové náboje,
- absencí ramenní opěrky, střelbou jednou rukou,
- co nejjednodušší a výrobně levnou konstrukcí.

V podstatě se tedy jedná o relativně velké a těžké pistole samopalového vzhledu, střelící jednotlivými ranami, s velkokapacitním zásobníkem. Většinou střelí z uzavřeného závěru, který bývá neuzamčený nebo nanejvýš polouzamčený.

Tato koncepce nezaujímá ani armádu, ani bezpečnostní složky, nevýznamné jsou také počty zbraní vyvezených z USA. Důvodem je zřejmě to, že pistole je příliš velká a těžká pro ovládání jednou rukou, neskladná k nošení

a že ani poměrně dobrá stabilita při střelbě a objemný zásobník dostatečně nekompensují nepohodlné zacházení. Pokud je zbraň myšlena k obraně, pak snad jen k obraně domu či bytu proti eventuálním vteřelcům.

Ing. Jiří FENCL